

Sygn. akt V CNP 72/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie ze skargi P. E. i S. E.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego
w G. z dnia 9 marca 2016 r., sygn. akt III Ca (...)

w sprawie z powództwa Gminy R.

przeciwko P. E. i S. E.

o udostępnienie lokalu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 kwietnia 2017 r.,

1) odrzuca skargę

**2) zasądza od skarżących na rzecz powódki Gminy R. kwotę
240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem kosztów postępowania
skargowego.**

UZASADNIENIE

Pozwani P. E. i S. E. wystąpili ze skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w G. z 9 marca 2016 r., wydanego w sprawie o nakazanie im udostępnienia lokalu mieszkalnego w celu wykonania nakazanego przez władzę budowlaną remontu. Zarzucili, że do wydania tego orzeczenia doszło z naruszeniem art. 662 § 1 k.c. przez jego niezastosowanie.

Skarżący oświadczyli, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze zwyczajnych lub nadzwyczajnych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Uprawdopodobniając wyrządzenie szkody spowodowanej przez wydanie tego wyroku stwierdzili, że ma ona charakter majątkowy, jak i niemajątkowy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest lokowana w grupie środków prawnych o charakterze nadzwyczajnym z tej przyczyny, że dotyczy orzeczenia o charakterze prawomocnym. Stanowi ona środek szczególnego rodzaju, gdyż przez jej wniesienie i uwzględnienie strona nie uzyskuje możliwości zmiany orzeczenia czy choćby jego wyeliminowania z obrotu prawnego, lecz jedynie prejudykat, który pozwoli jej realizować odpowiedzialność odszkodowawczą, o ile przez wydanie orzeczenia poniosła szkodę, a orzeczenie okazało się bezprawne. Z tej przyczyny skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie można traktować jak alternatywy dla apelacji, skargi o wznowienie postępowania czy choćby skargi kasacyjnej. W świetle art. 424¹ § 1 k.p.c. źródłem szkody, do naprawienia której zmierza osoba zabiegająca o prejudykat i wnosząca skargę przewidzianą tym przepisem ma być wydanie niezgodnego z prawem wyroku kończącego postępowanie w sprawie, nie zaś uchybienia, które sąd miał popełnić w toku postępowania.

Obowiązkiem wnoszącego skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest uprawdopodobnienie wyrządzenia mu szkody przez wydanie wyroku (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Zgodnie z poglądem ustalonym w orzecznictwie, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody przez wydanie wyroku polega na złożeniu przez skarżącego oświadczenia, że szkoda wystąpiła - ze wskazaniem jej rodzaju i rozmiaru - oraz uwiarygodnienie tego oświadczenia przez powołanie i przedstawienie dowodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16). Niezbędne jest przy tym przeprowadzenie przekonującego wyводу wskazującego czas powstania szkody oraz związek przyczynowy między nią a wydaniem zaskarżonego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, BSN 2006, nr 4, s. 10).

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku pozwani - objaśniając przesłankę wyrządzenia im szkody przez jego wydanie - stwierdzili, że szkoda niemajątkowa, której doznają będzie polegała na obniżeniu się komfortu życia nie tylko ich samych, ale i ich niepełnosprawnej córki w

mieszkanu pozbawionym dotychczasowego nasłonecznienia. Zamieszkiwanie w pomieszczeniach niedostatecznie nasłonecznionych spowoduje też pogorszenie stanu zdrowia córki. Gdy zaś chodzi o szkodę majątkową, to pozwani identyfikowali ją z obniżeniem się wartości najmu przed dokonaniem zmian i po zmianach.

W świetle art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest spowodowanie szkody przez wydanie orzeczenia. Wyrządzenie szkody nie musi być wprawdzie wykazane, bo wystarczy jego uprawdopodobnienie, ale uprawdopodobnić można jednak okoliczności, które wystąpiły, nie zaś okoliczności będące tylko prognozami na przyszłość. Zaskarżony przez pozwanych wyrok zobowiązuje pozwanych do wydania powódce, jako wynajmującej i właścicielce nieruchomości, zajmowanego przez nich lokalu w celu przeprowadzenia w nim nakazanych decyzją administracyjną robót. W świetle argumentacji przytoczonej przez pozwanych nie sposób przyjąć, żeby zaskarżony wyrok mógł im wyrządzić szkodę w tej postaci, na jaką się powołują. Szkodę tę można postrzegać jako co najwyżej przyszłą i ewentualną, gdyż jej wystąpienie jest uwarunkowane od wykonania ostatecznej decyzji nakazującej właścicielowi przeprowadzenie robót budowlanych w budynku, a nie bezpośrednio od wydania wyroku zobowiązującego pozwanych do udostępnienia właścicielowi lokalu, by mógł wywiązać się nałożonych na niego obowiązków. Opisywane przez pozwanych następstwa w zakresie właściwości lokalu nie będą miały związku z wydaniem wyroku nakazującego udostępnienie lokalu właścicielowi, ale powstaną jako konsekwencje wykonania ostatecznej decyzji administracyjnej.

Kwestię, czy szkoda niemajątkowa (krzywda) jest tą postacią szkody, która usprawiedliwia wystąpienie ze skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku trzeba uznać za dyskusyjną (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2006 r., IV CNP 48/06, OSP 2007, nr 11, poz. 126 i z 26 lutego 2008 r., II BP 45/07, nie publ.), ale gdyby nawet zaaprobować stanowisko pozwanych i przyjąć, że i krzywda może uzasadniać wystąpienie ze skargą, to niewątpliwie może to mieć miejsce wyjątkowo (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 19 marca 2008 r., III CNP 10/08, OSNC-ZD 2009, nr A, poz. 3 i z 20 grudnia 2007 r., IV CNP 192/07, nie publ.) i powinna ona dotyczyć stron

postępowania, nie zaś innych osób, choćby bliskim stronom. Tymczasem pozwani odnoszą argumentację o warunkach mieszkaniowych, jakie zostaną stworzone ich rodzinie po wykonaniu decyzji nakazującej przeprowadzenie robót budowlanych do osoby ich pełnoletniej, niepełnosprawnej córki.

Upatrując szkody majątkowej w obniżeniu się wartości najmu pozwani pomijają, że najem jako umowa wzajemna tworzy po ich stronie tytuł do korzystania z lokalu, za co powinni świadczyć wynajmującemu czynsz, ale ich uprawnienia jako najemców nie są zbywalne na rynku. Korzyści wynikające z korzystania z wynajmowanego lokalu, gdy czynsz najmu jest regulowany, mogą być wyrównywane między małżonkami, z których jeden po podziale majątku miałby opuścić lokal, i to pod warunkiem wykazania, że czynsz rynkowy za najem lokalu o tożsamyh właściwościach byłby wyższy. Pozwani nie znajdują się w takiej sytuacji. Istotniejsze jednak jest to, że nie wykazali, iż ciągle przysługuje im status najemców lokalu, czemu powódka przeczy. Do tej argumentacji powódki pozwani w ogóle się nie odnieśli.

Reasumując trzeba stwierdzić, że wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., pozwani nie powołali się na okoliczności mogące świadczyć o tym, że przez wydanie zaskarżonego wyroku została im wyrządzona szkoda i szkody tej nie uprawdopodobnił. Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł o odrzuceniu skargi, a o kosztach orzekł stosownie do art. 98 § 1, art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 424¹² k.p.c. oraz § 7 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804).